

Sygn. akt X GC 423/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2022 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, X Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Radosław Ochał

Protokolant: Marta Kieca

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 października 2022 r. w S.

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R.

przeciwko A. W.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanego A. W. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. kwotę 823,16 (osiemset dwadzieścia trzy 16/100) złotych tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności oraz odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych liczone od poniższych kwot i dat:

- od kwoty 33.480 (trzydzieści trzy tysiące czterysta osiemdziesiąt) złotych za okres od dnia 1 września 2021 r. do 8 marca 2022 r.

- od kwoty 36.626,32 (trzydzieści sześć sześćset dwadzieścia sześć 32/100) złotych za okres od dnia 1 września 2021 r. do 11 września 2022 r.

II. Oddala powództwo w pozostałym zakresie.

III. Zasądza od pozwanego A. W. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. kwotę 8.965 (osiem tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt pięć) złotych tytułem kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym 2 marca 2022 r. powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego A. W. kwoty 70.106,32 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia 1 września 2021 r. do dnia zapłaty oraz kwoty 844,36 zł tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności. Nadto wniosła o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że w ramach prowadzonej działalności gospodarczej sprzedała pozwanemu nawóz płynny (...). Wydała pozwanemu towar i wystawiła fakturę VAT. Pozwany w wyznaczonym terminie nie spełnił swojego świadczenia.

W piśmie z dnia 17 marca 2022 r. powódka cofnęła pozew co do kwoty 33.480 zł i wniosła o zasądzenie od pozwanego kwoty 36.626,32 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od 1 września 2021 r. do dnia zapłaty oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwoty

33.480 zł liczonymi od dnia 1 września 2021 r. do 8 marca 2022 r. oraz kwotą 844,36 zł. Cofnięcie wynikało z faktu zapłaty części dochodzonej należności (k. 27).

W dniu 14 kwietnia 2022 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (sygn. akt X GNC 425/22), w którym w całości uwzględnił żądanie powoda.

Nakaz ów został zaskarżony w całości przez pozwanego. Wniósł on o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, że zaspokoił powódkę wpłacając na jej rzecz kwoty: 33.480 zł w dniu 9 marca 2022 r. oraz 3.146,32 zł i 33.480 zł w dniu 12 kwietnia 2022 r. Nadto podniósł, że nieuzasadnione jest dochodzenie pozewm równowartości 180 euro z tytułu zryczałtowanych kosztów dochodzenia należności, podczas gdy maksymalne roszczenie tego tytułu wynosi 100 euro. Zakwestionował też zastosowany przez powódkę kurs z dnia 28 lutego 2022 r., bowiem biorąc pod uwagę termin wymagalności roszczenia wskazany w pozwie, zastosowanie winien mieć inny kurs. Zdaniem pozwanego na gruncie niniejszej sprawy niezwykle istotny jest fakt, iż nie można się zgodzić ze wskazanym w pozwie terminem wymagalności roszczenia, tj. 1 września 2021 r., bowiem termin ten pozostaje w sprzeczności z łączącym strony stosunkiem prawnym. Strony pozostawały ze sobą w relacjach handlowych od wielu lat, a umowa dotycząca sprzedaży nawozu nie była jedyną umową łączącą strony. Strony wspólnie wypracowały sposób współdziałania, który polegał na tym, że pozwany corocznie nabywał od powódki nawóz, zaś powódka nabywała od pozwanego kukurydzę. W związku z tym, iż nie budzi wątpliwości, że zaopatrzenie w nawóz musiało być zrealizowane wcześniej, aniżeli zaopatrzenie w kukurydzę, strony zgodnie ustaliły, że ich wzajemne roszczenia pieniężne będą rozliczane dopiero po spełnieniu świadczenia przez pozwanego co do sprzedaży kukurydzy, tj. po zbiorach i ustaleniu ostatecznej ceny kukurydzy. W związku z tym strony po tym czasie dokonywały kompensat umownych. Zauważenia przy tym wymagało, iż sposób taki był uzasadniony nie tylko ze względu na fakt wiążących strony dwóch umów, lecz także ze względu na fakt, że cena kukurydzy mogła zostać ustalona dopiero w późniejszym czasie. Ze względu na powyższe i w związku z tym, że zbiory kukurydzy odbywały się co roku na przełomie miesięcy października i listopada, wymagalność roszczeń stron mogłaby nastąpić nie wcześniej niż dnia 1 grudnia. Dla pozwanego niezrozumiałe było dlaczego powódka w pozwie podaje datę wymagalności 1 września 2021 r., skoro pozostaje to w sprzeczności z wieloletnią praktyką stosowaną przez strony. Odsetki w niniejszej sprawie mogłyby być więc liczone od dnia 1 grudnia 2021 r., co wynika z ustnych ustaleń pomiędzy stronami. Spełnienia przysługujących jej świadczeń wcześniej. Pozwany nie miał więc możliwości zapoznania się z treścią kierowanych do niego listów, a żaden odbiór wyżej wskazanych przesyłek nie został przez niego podpisany. W tym miejscu należy wskazać na praktykę stosowaną w miejscu zamieszkania pozwanego, gdzie odbiór przesyłki częstokroć jest potwierdzany przez listonosza, co najpewniej miało miejsce w niniejszej sprawie. Z uwagi jednak na niezłączenie przez powódkę potwierdzenia doręczenia przesyłek adresowanych do pozwanego, obecnie pozwany nie jest w stanie zweryfikować autorstwa pokwitowania tychże przesyłek.

Ostatecznie powódka cofnęła pozew również co do kwoty 36.626,32 zł. Podtrzymała żądanie zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwoty 33.480 zł od dnia 1 września 2021 r. do 8 marca 2022 r. i od kwoty 36.626,32 zł od dnia 1 września 2021 r. do dnia 11 kwietnia 2022 r. Tytułem rekompensaty żądała 816,73 zł (k. 68).

Postanowieniem z dnia 15 lipca 2022 r. Sąd umorzył postępowanie co do należności głównej (k. 99).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka w ramach prowadzonej działalności gospodarczej współpracuje z podmiotami prowadzącymi rolniczą działalność gospodarczą w zakresie uprawy zbóż. Współpraca to opiera się na sprzedaży tym podmiotom nawozów do uprawy zbóż. Jednocześnie powódka zawiera z nimi umowy ich skupu zastrzegając w nich możliwość potrącania wzajemnych wierzytelności. Sprzedaż nawozów następuje na kilka miesięcy przed zbiorami zbóż. Z kolei w fakturach Vat za dostarczone przez powódkę nawozy wskazywane są terminy płatności przypadające po zbiorach. Kontrahenci powódki mogą jednak spłacić swoje zobowiązania poprzez zapłatę w pieniądzu.

W praktyce rozliczenie za sprzedane nawozy następuje po dostarczeniu przez kontrahentów odpowiedniej ilości zboża po zbiorach – poprzez potrącenie wzajemnych wierzytelności. W przypadku zbioru zbóż po terminie płatności faktur za nawozy, lub dostarczenia zbóż w zakresie niepozwalającym na kompensatę kosztów nawozów, powódka zawierała z takimi kontrahentami umowy, w których umożliwiała im dostarczenie plonów w późniejszym terminie, w tym po zbiorach w kolejnym roku kalendarzowym. Ustalenia w tym zakresie z poszczególnymi kontrahentami potwierdzone były aneksami do wcześniej zawartych umów.

Dowód:

- umowy k. 45-46, 72-73
- oświadczenia o potrąceniu k. 50-55
- ogólne warunki skupu i rozliczeń k. 76-84
- zeznania W. G. k. 116-116v

Pozwany w głównej mierze uprawiał kukurydzę i zamawiał u powódki nawozy związane z jej uprawą. Terminy płatności za nie przypadały na 31 sierpnia danego roku kalendarzowego. Zapłata za nie następowała po zakończeniu zbiorów – najwcześniej w listopadzie, poprzez kompensatę z należnością pozwanego wobec powódki za sprzedane jej zboże. Kompensaty były każdorazowo uzgadniane z pozwanym.

Dowód:

- oświadczenia o potrąceniu k. 50-55
- zeznania W. G. k. 116-116v

Od 10 marca 2021 r. do 2 kwietnia 2021 r. pozwany zakupił u powódki 2575,06 ton preparat (...) (A.-H.) o łącznej wartości wadze 275,06 i wartości 184.180,18 zł. Powódka z tego tytułu wystawiła faktury VAT o nr:

- (...) z dnia 24 marca 2021 r. na kwotę 33.480 zł z terminem płatności na 31 sierpnia 2021 r.
- (...) z dnia 31 marca 2021 r. na kwotę 117.220,18 zł z terminem płatności na 31 sierpnia 2021 r.
- (...) z dnia 27 kwietnia 2021 r. na kwotę 33.480 zł z terminem płatności na 31 sierpnia 2021 r.

Faktury, jak i późniejsze wezwania do zapłaty zostały wysłane na zaktualizowany adres podany przez pozwanego.

Dowód:

- faktury VAT k. 9, 11, 13
- kwity wagowe k. 15-23
- oświadczenia o potrąceniu k. 50-55
- potwierdzenia nadania k. 10, 12, 14, 88, 90, 92
- pismo z 25.01.21 r. k. 86
- wydruki śledzenia przesyłek k. 87, 89, 91
- wezwanie do zapłaty k. 24

- potwierdzenia nadania k. 25

Pismem z 24 lutego 2022 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty należności wynikających z w/w faktur na łączną kwotę 70.106,32 zł wraz z kwotą 180 euro tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności.

W dniu 9 marca 2022 r. pozwany przełał na rachunek bankowy powódki kwotę 33.480 zł, a w dniu 12 kwietnia 2022 r. kwoty: 3.146,32 zł i 33.480 zł.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty k. 24

- potwierdzenia nadania k. 25

- potwierdzenia przelewów k. 47, 48, 49

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Stan faktyczny w sprawie ustalony został w oparciu o dowody z dokumentów oraz zeznania świadka W. G.. Dowody te zostały uznane za wiarygodne i pozwoliły na poczynienie stanowczych ustaleń w sprawie. Sąd pominął dowód z przesłuchania pozwanego, albowiem ten będąc wezwanym na rozprawie nie stawiał się na nią bez usprawiedliwienia.

W rozpoznawanej sprawie strony, w ramach prowadzonych działalności gospodarczych zawarły umowy sprzedaży nawozów używanych do uprawy zbóż rolnych, toteż podstawy prawnej żądania głównego należało upatrywać w art. 535 k.c., wedle którego przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Podstawę prawną żądania odsetek stanowił przepis art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 424). Stanowi on, iż w transakcjach handlowych - z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny - wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki wierzyciel spełnił swoje świadczenie i nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie. Przepis art. 10 ust. 1 i 2 w/w ustawy stanowi, że wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o których mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1 (ustawowe odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych), przysługuje od dłużnika, bez wezwania, rekompensata za koszty odzyskiwania należności, stanowiąca równowartość kwoty:

- 40 euro – gdy wartość świadczenia pieniężnego nie przekracza 5.000 zł,

- 70 euro – gdy wartość świadczenia pieniężnego jest wyższa niż 5.000 zł, ale niższa niż 50.000 zł,

- 100 euro – gdy wartość świadczenia pieniężnego jest równa lub wyższa od 50.000 zł (ust. 1). Równowartość kwoty rekompensaty jest ustalana przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne.

Pozwany nie kwestionował faktu nabycia nawozów od powódki. Wskazał, że zaległość tą uregulował, a nadto zaprzeczył wymagalności roszczenia.

Z ustaleń Sądu wynika, że powódka w ramach współpracy ze swoimi kontrahentami umożliwiała im zapłatę za zakupione nawozy w dwojaki sposób. W umowach skupu zbóż zawieranych z kontrahentami powódka zastrzegła możliwość potrącania wzajemnych wierzytelności. Sprzedaż nawozów następowała na kilka miesięcy przed zbiorami zbóż. Z kolei w fakturach VAT za dostarczone przez powódkę nawozy wskazywane były odległe terminy płatności

przypadające po zbiorach. Kontrahenci powódki mogli jednak spłacić swoje zobowiązania również poprzez zapłatę w pieniądzu.

Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie pozwolił stwierdzić, że między stronami doszło do uzgodnień w kwestii odroczenia płatności faktur: (...), (...) i (...). W szczególności nie wynika to z dokumentów, jak i zeznań świadka W. G.. Ten stanowczo zeznał, że w przypadku zbioru zbóż po terminie płatności faktur za nawozy lub dostarczenia zbóż w zakresie niepozwalającym na pełną kompensatę kosztów nawozów, powódka zawierała z takimi kontrahentami umowy, na podstawie których umożliwiała im dostarczenie plonów w późniejszym terminie, w tym po zbiorach w kolejnym roku kalendarzowym. Ustalenia w tym zakresie z poszczególnymi kontrahentami potwierdzane były aneksami do wcześniej zawartych umów.

Strona pozwana wskazywała, że w toku wcześniejszej współpracy między stronami do potrąceń między nimi dochodziło po zakończeniu zniw, które w przypadku kukurydzy przypadają między październikiem i listopadem. Znalazło to potwierdzenie w przedstawionych przez nią pismach poświadczających kompensaty. Jednakże następowały one po przedstawieniu pozwanemu propozycji rozliczeń i uzyskaniu jego akceptacji, co wynika z treści tychże dokumentów. Jednocześnie stanowi to potwierdzenie zeznań świadka W. G. co do tego, że ewentualne przesunięcie terminu płatności za nawozy następowało na podstawie porozumienia stron.

W przypadku faktur VAT (...) do takiego porozumienia nie doszło, a bynajmniej strona pozwana nie wykazała, by do niego doszło.

W tej sytuacji Sąd uznał, że od dnia 1 września 2021 r. pozwany pozostawał w opóźnieniu z zapłatą na rzecz powódki kwoty 70.106,32 zł. To uprawniało pozwaną do naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych aż do dnia zapłaty. Ta nastąpiła w dwóch częściach, tj. w dniu 9 marca 2022 r. (33.480 zł) i w dniu 12 kwietnia 2022 r. (36.626,32 zł). Dlatego też w pkt I wyroku zasądzono od pozwanego na rzecz powoda rzeczone odsetki od kwot:

- 33.480 zł za okres od 1 września 2021 r. do 8 marca 2022 r.

- 36.626,32 zł za okres od 1 września 2021 r. do 11 kwietnia 2022 r. (nagranie przebiegu publikacji jednoznacznie wskazuje, że Przewodniczący wymienił datę 11 kwietnia 2022 r., jedynie w omyłkowo treści wyroku wskazano omyłkowo datę 11 września 2022 r., co podlegało sprostowaniu).

Uwzględnieniu w tym punkcie orzeczenia podlegało również żądanie rekompensaty za koszty odzyskiwania należności. Powódka pierwotnie jego wysokość określiła na 844,36 zł. Następnie oświadczyła, że je zmienia domagając się 816,73 zł.

Sąd uznał, że oświadczenie takie nie stanowi cofnięcia powództwa. Pełnomocnik powódki dwukrotnie składał oświadczenia o częściowym cofnięciu pozwu używając przy tym zwrotu „cofam pozew w części”. W przypadku rekompensaty, w piśmie z 14 czerwca 2022 r., po cofnięciu pozwu w części użył zwrotu „zmieniam żądanie pozwu”.

Roszczenie powódki stało się wymagalne w dniu 31 sierpnia 2021 r., dlatego podstawy obliczenia rekompensaty winna stanowić wartość euro według ostatniego kursu z lipca 2021. Zgodnie z tabelą nr (...) z dnia 30 lipca 2021 r. kurs euro wynosił 4,5731 zł. Zatem wartość rekompensaty należnej powódce to 823,16 zł, i taką też kwotę zasądzono.

W pkt II wyroku jako bezzasadne oddalono powództwo w zakresie rekompensaty ponad kwotę 823,16 zł, co - jak już wspomniano - było efektem przyjęcia, iż strona powodowa nie złożyła skutecznego świadczenia o częściowym cofnięciu pozwu co do rekompensaty

W III pkt wyroku zawarto rozstrzygnięcie o kosztach procesu. Zapadło ono w oparciu o przepis art. 98 §1 k.p.c. Pozwany dała powódce podstawy do wszczęcia niniejszego postępowania i należy uznać go za przegrywającego proces, więc powinna zwrócić powodowi zwanemu poniesione przez niego koszty. Składały się na nie: opłata od pozwu (3.548

zł), opłata od pełnomocnictwa (17 zł) i wynagrodzenie pełnomocnika (5.400 zł). Ostatecznie tytułem kosztów procesu Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 8.965 zł.